

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
PB 8008 Dep
0030 OSLO

Oslo 31. mars 05

Høringsuttalelse til NOU 2005: 2 Uttaksutvalget-
Skattelegging av personlig næringsdrivende ved utdeling

1. Innledning og sammendrag

Vi viser til brev av 19. januar 2005 der det blir bedt om merknader til Uttaksutvalgets innstilling. Siviløkonomene har funnet det hensiktsmessig å avgi en egen høringsuttalelse selv om vi ikke er med i departementets liste over høringsinstanser. I høringsuttalelsen kommenteres særlig de sider av utvalgets innstilling som har betydning og interesse for våre medlemmer og for små/mellomstore bedrifter. Siviløkonomene er positive til en overgang til uttaksbeskatning. Våre synspunkter kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- Grensene for akseptabelt nivå på lønnsuttak innenfor deltakermodellen bør defineres for å unngå at etterfølgene ligningspraksis skal brukes til å reparere uklarheter i loven. Dagens skattesats på 28% på alminnelig inntekt og overskudd for bedrifter må ikke økes. Dette er i tråd med utvalgets innstilling.
- Enkeltpersonforetak vil bli vesentlig hardere beskattet enn aksjeselskap og deltakerlignede selskap. Uten en form for uttaksbeskatning også for enkeltpersonforetak, vil ellers tilnærmet lik virksomhet bli beskattet svært ulikt avhengig av eierform.
- Overgangsreglene for omdanning bør utvides til generelt å omfatte investeringer i andeler i deltakerlignede selskap og aksjer uten noe krav til næringstilknytning.

2. Deltakermodellen / gjennomskjæring arbeidsgodtgjørelse

Siviløkonomene er enig med utvalget i behovet for en snarlig avklaring av spørsmålet om lønnsuttak/arbeidsgodtgjørelse og gjennomskjæring. Dette gjelder både i aksjeselskap og deltakerlignet selskap. Det er svært uheldig dersom man får streng ligningspraksis mht gjennomskjæring for å avhjelpe systemsvakheter og satsforskjeller. En prinsippell avklaring av spørsmålet i forkant, vil også avhjelpe eventuell lokal forskjellsbehandling.

Siviløkonomene mener videre at det beste virkemiddel for å motvirke mulighet til tilpasning, er at skattesatsene blir mer like, for eksempel ved at toppskattesatsen reduseres ytterligere slik som opprinnelig forutsatt.

3. Uttaksbeskatning også for enkeltpersonforetak

Den foreslåtte foretaksmodellen innebærer en vesentlig forskjellsbehandling mellom deltakerlignede selskaper, aksjeselskaper og enkeltpersonforetak. Det er uheldig mht nøytralitetsprinsippet at foretaksformer beskattes så vidt forskjellig. Et utgangspunkt for foretaksmodellen, er i følge utvalget at den skal *"ivareta rammebetingelser for gründervirksomhet og nyskapning"*. Siviløkonomene er ikke enig i at denne modellen er et godt instrument for å oppnå dette. Det er uheldig dersom denne gruppen får en vesentlig høyere skattebelastning enn tidligere, særlig fordi det innebærer en vesentlig forskjellsbehandling i forhold til aksjonærer og deltakere.

Et av argumentene for at en uttaksmodell ikke kan benyttes for enkeltpersonforetak, er at det er vanskelig å skille privatøkonomien fra virksomheten. Siviløkonomene er enig i at dette er vanskelig, men mener på den annen side at det burde være mulig å oppnå ved at det føres et helt separat regnskap med egne bankkonti mv. for virksomheten. Videre kan postene inn til personlig selvangivelse være basert på et nettoprinsipp (netto skattepliktig næringsinntekt, personinntekt og netto formue), noe tilsvarende slik som det er for deltakerlignede selskaper. På denne måten blir det litt klarere skille i ligningspapirene mellom privatøkonomi og virksomhet. Enkeltpersonforetak har i dag bokføringsplikt, og for å kunne bruke en uttaksmodell, kan det være en forutsetning at regnskapet bokføres av autorisert regnskapsfører. Dette vil innebære moderate kostnader for foretaket, og vil medvirke til betydelig mer kontroll med uttak. Siviløkonomene er derfor ikke enig i at en uttaksmodell innebærer at det må innføres full regnskapsplikt og revisjonsplikt.

Fastsettelse av lønn / personinntekt i enkeltpersonforetak er vanskelig, men samme problemstilling har man i 100% eide aksjeselskaper hvor eieren jobber i selskapet. Til dels har man også problemstillingen i mindre ansvarlige selskaper, for eksempel med 2 deltakere, selv om det er en viss kontroll med uttak da det er mer enn en deltaker. Den beregnede personinntekten kan eventuelt beregnes ut fra en viss % andel av overskuddet, slik at mindre overskudd i sin helhet beskattes som personinntekt (en slags omvendt progresjon). For store overskudd, er det naturlig med lavere andel som personinntekt.

Dersom det ikke er mulig å få til en uttaksmodell for enkeltpersonforetak, mener Siviløkonomene at forslaget om en ordning med utsatt beskatning ved fondsavsetning burde kunne gjennomføres. Dette kan for eksempel gjøres slik som i Danmark, hvor det settes av midler på egen bundet bankkonto, og uttak fra kontoen beskattes. Vi viser til at det finnes en tilsvarende løsning innenfor rederibeskatningen. Alternativt, at ordningen ligner på konsolideringsfondsordningen, hvor det ikke var krav om avsetning av midler til egen konto. Vi kan ikke se at utvalget har gode argumenter mot en slik modell. Selv om dette bryter med enkelte prinsipper som ble innført ved forrige skattereform (bredere skattegrunnlag og lavere satser), er nøytralitetsprinsippet og mest mulig likebehandling mellom selskapsformer det viktigste. En ordning med utsatt beskatning vil kunne redusere terskelvirkningene av kildebeskatning for enkeltpersonforetak i forhold til uttaksmodell for AS og deltakerlignede selskaper.

Siviløkonomene mener at en videreføring av dagens delingsmodell vil være en bedre beskatningsmodell for enkeltpersonforetakene enn den beskrevne foretaksmodellen. Det er ikke disse foretakene som i første omgang har kommet gunstig ut gjennom delingsmodellen, og mulighetene for tilpasning har vært svært begrenset sammenlignet med aksjeselskaper og

deltagerlignede selskaper. Ved en videreføring av delingsmodellen, bør også lønnsfradraget videreføres.

4. Behov for ytterligere overgangsregler

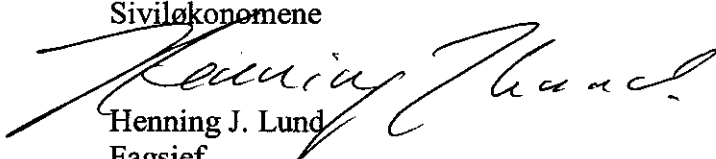
Skattereformen av 1992 hadde nøytralitetsprinsippet som et av sine hovedmål. Skatten skulle være den samme uansett hvordan virksomheten var organisert og det var en målsetting å unngå innlåsnings effekter. Årets skattereform innebærer et brudd med nøytralitetsprinsippet. Dette fører til forskjellsbehandling av investorer som har valgt ulike former for sine investeringer. De som har valgt å investere via et aksjeselskap har nå oppnådd stor grad av fleksibilitet ved at underliggende aksjer og andeler i deltagerlignede foretak kan selges og salgsprovenyet kan reinvesteres uten skattlegging. Skatt oppstår bare ved uttak fra aksjeselskapet.

De som eier sine investeringer personlig eller via deltagerlignede foretak må derimot betale full skatt av gevinsten ved slike omdisponeringer. Når det gjelder fremtidige investeringer står investorene fritt og kan velge den form som passer best. Det dramatiske bruddet på nøytralitetsprinsippet kunne vanskelig forutses. For å stille ulike investorer likt, bør det derfor gis rommelige overgangsordninger, slik at de som i dag har investert personlig kan få anledning til å flytte sine investeringer over til et aksjeselskap uten at flyttingen utløser skatt. Det er lang tradisjon for at omdanning av virksomhet til aksjeselskap kan skje skattefritt. Ønsket er derfor ikke nye regler, men utvidelse av de eksisterende reglene om omdanning til også å omfatte investeringer i andeler i deltagerlignede selskaper og eventuelt også aksjer uten at kravet til næring etter dagens regler er oppfylt. Lettelsen i kravet til næring kan gjerne gjøres tidsbegrenset. Kombinert med et krav om at skattemessig egenkapital lik inngangsverdi ved stiftelsen/emisjonen ikke kan være negativ burde hensynet til å unngå urimelige effekter være ivaretatt.

En slik overgangsregel vil også motvirke at en får hastetransaksjoner for å begrense skatten til 28% der det forekommer betydelige latente skattemessige gevinster i deltagerlignede foretak. Selv om slike transaksjoner kan gi en hyggelig kortsiktig provenyeffekt kan det ikke være samfunnsmessig ønskelig å fremtvinge denne typen ufrivillige omdannelser og eierendringer.

Uttalelsen er utarbeidet av vårt fagutvalg skatt. Informasjon om våre fagutvalg finnes på våre nettsider www.sivilokonomene.no.

Vennlig hilsen
Siviløkonomene

Henning J. Lund
Fagsjef